ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 29ης Ιουνίου 1994 *

Στην υπόθεση C-120/94 R,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον C. Timmermans, Αναπληρωτή Γενικό Διευθυντή της Νομικής Υπηρεσίας, τον S. Van Raepenbusch και την E. Buissart, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γ. Κρεμλή, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

αιτούσα,

κατά

Ελληνικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενης από τους Γ. Κρανιδιώτη, Γενικό Γραμματέα Κοινοτικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, Κ. Ιωάννου, Β. Σκουρή και Σ. Περράκη, καθηγητές πανεπιστημίου, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία της Ελλάδας, 117, Val Sainte-Croix,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων, με τα οποία ζητείται να υποχρεωθεί η Ελληνική Δημοκρατία να αναστείλει, μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση επί της κύριας προσφυγής, τα μέτρα που έλαβε στις 16 Φεβρουαρίου 1994 κατά της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους O. Due, Πρόεδρο, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, M. Díez de Velasco και D. A. O. Edward, προέδρους τμήματος, K. N. Κακούρη, R. Joliet, F. A. Schockweiler, G. C. Rodríguez Iglesias (εισηγητή), F. Grévisse, M. Zuleeg, P. J. G. Kapteyn και J. L. Murray, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs
γραμματέας: D. Louterman-Hubeau, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα,

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 22 Απριλίου 1994, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 225, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ, προσφυγή, με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι η Ελληνική Δημοκρατία άσκησε καταχρηστικά τις εξουσίες που προβλέπονται στο άρθρο 224 της Συνθήκης ΕΚ για να δικαιολογήσει τα μονομερή μέτρα που έλαβε στις 16 Φεβρουαρίου 1994 με σκοπό να απαγορεύσει το εμπόριο, και ειδικότερα μέσω του λιμένα της Θεσσαλονίκης, προϊόντων καταγωγής, προελεύσεως ή με προορισμό την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, καθώς και την εισαγωγή στην Ελλάδα προϊόντων καταγωγής ή προελεύσεως αυτής της Δημοκρατίας, παραβαίνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 113 της Συνθήκης ΕΚ και από το κοινό καθεστώς εξαγωγών, όπως αυτό θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2603/69 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1969 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/001, σ. 101), από το κοινό καθεστώς εισαγωγών, όπως αυτό θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 288/82 του Συμβουλίου, της 5ης Φεβρουαρίου 1982 (ΕΕ 1982, L 35, σ. 1), από το καθεστώς που ισχύει για τις εισαγωγές στην Κοινότητα προϊόντων καταγωγής των Δημοκρατιών της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, της Κροατίας, της Σλοβενίας και της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 3698/93 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1993 (ΕΕ 1993, L 344, σ. 1), και από το καθεστώς κοινο-

τικής διαμετακόμισης, όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2726/90 του Συμβουλίου, της 17ης Σεπτεμβρίου 1990 (ΕΕ 1990, L 262, σ. 1).

2 Με χωριστό δικόγραφο, το οποίο κατέθεσε αυθημερόν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου, η Επιτροπή ζήτησε, δυνάμει του άρθρου 186 της Συνθήκης και του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας, από το Δικαστήριο να υποχρεώσει την Ελληνική Δημοκρατία να αναστείλει, μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση επί της κύριας προσφυγής, την εκτέλεση των μέτρων που έλαβε στις 16 Φεβρουαρίου 1994 κατά της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας.

3 Η Ελληνική Κυβέρνηση κατέθεσε τις γραπτές παρατηρήσεις της επί της αιτήσεως λήψεως προσωρινών μέτρων στις 24 Μαΐου 1994.

4 Με απόφαση της 1ης Ιουνίου 1994, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου έφερε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 85, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, την αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων ενώπιον του Δικαστηρίου.

5 Οι διάδικοι ανέπτυξαν προφορικώς τις παρατηρήσεις τους κατά τη συνεδρίαση που διεξήχθη κεκλεισμένων των θυρών στις 14 Ιουνίου 1994.

I — Το ιστορικό της διαφοράς

6 Η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (στο εξής: ΠΓΔΜ) κήρυξε την ανεξαρτησία της στις 17 Σεπτεμβρίου 1991, κατόπιν δημοψηφίσματος που έγινε στις 8 Σεπτεμβρίου 1991.

7 Τα άρθρα 3 και 49 του Συντάγματος της ΠΓΔΜ, καθώς και οι τροποποιήσεις Ι και ΙΙ, ορίζουν τα εξής:

«Άρθρο 3

Το έδαφος της Δημοκρατίας της Μακεδονίας είναι αδιαίρετο και αναπαλλοτρίωτο.

Τα υφιστάμενα σύνορα της Δημοκρατίας της Μακεδονίας είναι απαραβίαστα.

Μπορούν να μεταβληθούν μόνον σύμφωνα με το Σύνταγμα.»

«Άρθρο 49

Η Δημοκρατία μεριμνά για την κατάσταση και τα δικαιώματα των μακεδονικής καταγωγής πολιτών που βρίσκονται στις γειτονικές χώρες και των εκπατρισμένων Μακεδόνων, συμβάλλει στην πολιτιστική τους ανάπτυξη και αναλαμβάνει την προαγωγή των σχέσεων μαζί τους.

Η Δημοκρατία μεριμνά για τα πολιτιστικά, οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα των πολιτών της στην αλλοδαπή.»

«Τροποποίηση Ι

1. Η Δημοκρατία της Μακεδονίας δεν έχει εδαφικές διεκδικήσεις έναντι των γειτονικών χωρών.

2. Τα σύνορα της Δημοκρατίας της Μακεδονίας μπορούν να μεταβληθούν μόνον σύμφωνα με το Σύνταγμα, βάσει της αρχής της καλής θελήσεως και σύμφωνα με τους γενικά αναγνωρισμένους κανόνες του διεθνούς δικαίου.

3. Η παράγραφος 1 της παρούσας τροποποιήσεως συμπληρώνει το άρθρο 3, ενώ η παράγραφος 2 αντικαθιστά το τρίτο εδάφιο του άρθρου 3 του Συντάγματος της Δημοκρατίας της Μακεδονίας.»

«Τροποποίηση II

1. Ώς προς αυτό, η Δημοκρατία δεν αναμειγνύεται στα κυριαρχικά δικαιώματα των άλλων κρατών ούτε στις εσωτερικές τους υποθέσεις.

2. Η παρούσα τροποποίηση συμπληρώνει το πρώτο εδάφιο του άρθρου 49 του Συντάγματος της Δημοκρατίας της Μακεδονίας.»

8 Η Ελληνική Δημοκρατία επισημαίνει ότι η ΠΓΔΜ προσπάθησε συστηματικά να προωθήσει την ιδέα της ενιαίας Μακεδονίας. Η Ελληνική Κυβέρνηση επικαλείται την κυκλοφορία χαρτών, ημερολογίων, αυτοκολλήτων για αυτοκίνητα, που απεικονίζουν όχι μόνον τα εδάφη της ΠΓΔΜ, αλλά μια ευρύτερη περιοχή ως το Αιγαίο πέλαγος, που περιλαμβάνει την πόλη της Θεσσαλονίκης και το όρος Όλυμπος. τα τοπωνύμια στην ελληνική Μακεδονία εμφαίνονται με τις παλαιές τους ονομασίες της εποχής της Τουρκοκρατίας. Αναφέρεται επίσης στα νέα σχολικά εγχειρίδια της Ιστορίας, τα οποία εκδόθηκαν κατά τα έτη 1992-1993 από το Υπουργείο Παιδείας της ΠΓΔΜ και τα οποία θεωρούν το έδαφος της ελληνικής Μακεδονίας — όπως και εκείνο του βουλγαρικού διαμερίσματος του Pirin — ως συστατικό στοιχείο μιας ενιαίας εθνικογεωγραφικής οντότητας, μαζί με την ΠΓΔΜ.

9 Η Ελληνική Κυβέρνηση προσθέτει ότι, τον Αύγουστο του 1992, η Βουλή της ΠΓΔΜ υιοθέτησε ως έμβλημα της σημαίας του κράτους τον «ήλιο της Βεργίνας», έμβλημα το οποίο ανακαλύφθηκε στις ανασκαφές που έγιναν στη Βεργίνα της ελληνικής Μακεδονίας το 1977.

10 Οι διάφορες αυτές ενέργειες της ΠΓΔΜ δημιούργησαν κλίμα εντάσεως μεταξύ αυτής και της Ελληνικής Δημοκρατίας, διότι έχουν ερμηνευθεί από την πλευρά της Ελλάδας και του ελληνικού λαού ως ενέργειες εχθρικές και προκλητικές, που υπονομεύουν όχι μόνον τις σχέσεις μεταξύ των δύο κρατών, αλλά και την ιστορία και την παράδοση ολόκληρης της Βαλκανικής.

11 Η Ελληνική Δημοκρατία ζήτησε, συνεπώς, από την ΠΓΔΜ να μη χρησιμοποιεί το όνομα Μακεδονία, να αποβάλει από τη σημαία της το ελληνικό σύμβολο (ήλιος της Βεργίνας), να εγκαταλείψει τις εδαφικές διεκδικήσεις εις βάρος της Ελληνικής Δημοκρατίας και να δώσει τέλος σε κάθε είδους εχθρική προπαγάνδα εις βάρος της Ελλάδας.

12 Στις 16 Δεκεμβρίου 1991, το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ανήγγειλε τις ακόλουθες προϋποθέσεις για την αναγνώριση (δήλωση για τη Γιουγκοσλαβία της έκτακτης υπουργικής συνόδου ευρωπαϊκής πολιτικής συνεργασίας στις Βρυξέλλες):

«Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της ζητούν επίσης από μια γιουγκοσλαβική δημοκρατία να αναλάβει τη δέσμευση, πριν αναγνωριστεί, να παράσχει συνταγματικές και πολιτικές εγγυήσεις που θα διασφαλίζουν ότι δεν θα προβάλλει κανενός είδους εδαφικές διεκδικήσεις εναντίον γειτονικής χώρας μέλους της Κοινότητας και δεν θα διεξάγει εχθρική προπαγάνδα εις βάρος γειτονικής χώρας μέλους της Κοινότητας, συμπεριλαμβανομένης και της χρησιμοποίησης ονομασίας που υποδηλώνει εδαφικές διεκδικήσεις.»

13 Η Επιτροπή Διαιτησίας της Συνδιασκέψεως για την ειρήνη στη Γιουγκοσλαβία, που συνεστήθη τον Σεπτέμβριο του 1991, στο πλαίσιο της Συνδιασκέψεως για τη Γιουγκοσλαβία, αποτελούμενη από πέντε δικαστές, προέδρους Συνταγματικών Δικαστηρίων κρατών μελών και προεδρευόμενη από τον R. Badinter, εξέδωσε στις 11 Ιανουαρίου 1992 γνωμοδότηση (υπ' αριθ. 6) «περί της αναγνωρίσεως της Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη της».

14 Η γνωμοδότηση αυτή κατέληγε ως εξής:

«— η Δημοκρατία της Μακεδονίας πληροί τις προϋποθέσεις που τίθενται από τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την αναγνώριση των νέων κρατών στην Ανατολική Ευρώπη και τη Σοβιετική Ένωση, καθώς και από τη Δήλωση σχετικά με τη Γιουγκοσλαβία, που υιοθέτησε το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στις 16 Δεκεμβρίου 1991.

— (...) επί πλέον, η Δημοκρατία της Μακεδονίας παραιτήθηκε από κάθε εδαφική διεκδίκηση, οιασδήποτε φύσεως, με σαφείς δηλώσεις που τη δεσμεύουν από άποψη διεθνούς δικαίου.

— (...) κατά συνέπεια, η χρησιμοποίηση του ονόματος "Μακεδονία" δεν μπορεί να υποδηλώνει κανενός είδους εδαφική διεκδίκηση έναντι άλλου κράτους.

— (...) αφετέρου, η Δημοκρατία της Μακεδονίας αναλαμβάνει την επίσημη, βάσει του διεθνούς δικαίου, δέσμευση να απόσχει γενικώς, και ιδίως κατ' εφαρμογήν του άρθρου 49 του Συντάγματός της, από κάθε εχθρική προπαγάνδα σε βάρος άλλου κράτους: αυτό προκύπτει από μια δήλωση της 11ης Ιανουαρίου 1992 του Υπουργού Εξωτερικών της Δημοκρατίας της Μακεδονίας που απευθύνεται στην Επιτροπή Διαιτησίας, κατόπιν αιτήσεώς της, σχετικά με την ερμηνεία της τροποποίησης ΙΙ της 6ης Ιανουαρίου 1992 του Συντάγματος.»

15 Στις 15 Ιανουαρίου 1992, η Προεδρία του Συμβουλίου, αναγγέλλοντας την αναγνώριση της Σλοβενίας και της Κροατίας, προέβη στην ακόλουθη επίσημη δήλωση:

«Όσον αφορά τις άλλες δύο Δημοκρατίες που εκδήλωσαν την επιθυμία να καταστούν ανεξάρτητες (Βοσνία-Ερζεγοβίνη και ΠΓΔΜ), παραμένουν ακόμη σημαντικά προβλήματα προς επίλυση, πριν η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της μπορέσουν να λάβουν ανάλογη απόφαση.»

16 Στις 2 Μαΐου 1992, το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων («Γενικών Υποθέσεων») έδωσε στη δημοσιότητα απόφαση σύμφωνα με την οποία η Κοινότητα και τα κράτη μέλη:

«Είναι διατεθειμένα να αναγνωρίσουν το κράτος αυτό ως κυρίαρχο και ανεξάρτητο, εντός των υφισταμένων συνόρων του και με όνομα αποδεκτό από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.»

17 Κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβώνα της 27ης Ιουνίου 1992, η Κοινότητα δήλωσε ότι είναι διατεθειμένη να αναγνωρίσει αυτή τη Δημοκρατία, με τα σημερινά της σύνορα, με ονομασία που δεν θα περιλαμβάνει το όνομα "Μακεδονία".

18 Η Προεδρία του Συμβουλίου, την οποία ασκούσε τότε το Ηνωμένο Βασίλειο, επιφόρτισε, στη συνέχεια, έναν «ειδικό εκπρόσωπο της Προεδρίας» να μεταβεί στα Σκόπια και την Αθήνα, προκειμένου να αναζητήσει τις βάσεις για μια συμφωνία μεταξύ των δύο πρωτευουσών, που θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως έρεισμα για την αναγνώριση της ΠΓΔΜ από τα κράτη μέλη της Κοινότητας και που θα ήταν σύμφωνη με τη Δήλωση της Λισσαβώνας της 27ης Ιουνίου 1992.

19 Η έκθεση την οποία συνέταξε αυτός ο ειδικός εκπρόσωπος της Προεδρίας και η οποία υποβλήθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που συγκλήθηκε στο Εδιμ-

βούργο στις 11 και 12 Δεκεμβρίου 1992 ανέφερε ότι η Κυβέρνηση της ΠΓΔΜ δεσμεύθηκε να λάβει τα ακόλουθα μέτρα στην περίπτωση κατά την οποία τα κράτη μέλη δέχονταν να αναγνωρίσουν τη Δημοκρατία:

— να υιοθετήσει το όνομα «Δημοκρατία της Μακεδονίας (Σκόπια)» για πάσα διεθνή χρήση.

— να συνάψει με την Ελληνική Δημοκρατία συνθήκη που να επιβεβαιώνει το απαραβίαστο των συνόρων.

— να τροποποιήσει το άρθρο 49 του Συντάγματός της προκειμένου να εξαλείψει την αναφορά περί προστασίας από τη Δημοκρατία της «καταστάσεως» και των «δικαιωμάτων των μακεδονικής καταγωγής πολιτών που βρίσκονται στις γειτονικές χώρες».

— να συνάψει με την Ελληνική Δημοκρατία συνθήκη καλής γειτονίας και να ανταλλάξει επιστολές επί θεμάτων ζωτικού ενδιαφέροντος.

20 Ωστόσο, αυτή η προσφορά δεν μπόρεσε να καταλήξει σε συμφωνία στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου. Αντιθέτα, το Συμβούλιο υπέμνησε ότι «είναι ανάγκη να αποτραπεί το ενδεχόμενο αυτή η Δημοκρατία (ΠΓΔΜ) να υποστεί τις ακούσιες συνέπειες των κυρώσεων που επιβάλλονται από τα Ηνωμένα Έθνη» και υπογράμμισε ότι «είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η πρόσβαση στη χρηματοδότηση από τους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και ο συστηματικός και δεόντως ελεγχόμενος εφοδιασμός σε πετρέλαιο». Συμφώνησε ότι «η Κοινότητα πρέπει να παράσχει στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας ουσιαστική οικονομική βοήθεια» και «εξέφρασε την ικανοποίησή του» επειδή η Επιτροπή σκόπευε να της προορίσει 50 εκατομμύρια ECU ως ανθρωπιστική και τεχνική βοήθεια.

21 Η Ελληνική Κυβέρνηση υπενθυμίζει ότι, στην ίδια συνάντηση κορυφής του Εδιμβούργου, το Συμβούλιο δήλωσε ακόμη ότι θα εξεταζόταν η πολιτική της Κοινότητας σχετικά με την αναγνώριση της ΠΓΔΜ «στο πλαίσιο της Δηλώσεως της Λισσαβώνας».

22 Το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, με το ψήφισμά του 817 (1993), της 7ης Απριλίου 1993, συνέστησε στη Γενική Συνέλευση να δεχθεί στον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών την ΠΓΔΜ με το όνομα «πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας», «έως ότου επιλυθεί η διαφωνία που ανέκυψε γύρω από το όνομά της».

23 Οι Συμπρόεδροι της Διευθύνουσας Επιτροπής της Διεθνούς Συνδιασκέψεως για την πρώην Γιουγκοσλαβία, Vance και Owen, προσπάθησαν να επιλύσουν τη διαφορά σχετικά με το όνομα και να προωθήσουν μέτρα για την οικοδόμηση κλίματος εμπιστοσύνης. Η διαμεσολαβητική αυτή προσπάθεια κατέληξε στην εκ μέρους τους σύνταξη ενός προσχεδίου συνθήκης «για την επιβεβαίωση των υφισταμένων συνόρων και τη λήψη μέτρων οικοδόμησης κλίματος εμπιστοσύνης, φιλίας και καλής γειτονίας».

24 Τα μέρη όμως δεν αποδέχθηκαν το προσχέδιο αυτό.

25 Τον Δεκέμβριο του 1993, έξι κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ενώσεως αναγνώρισαν την ΠΓΔΜ και συνήψαν με αυτήν διπλωματικές σχέσεις.

26 Στις 8 Φεβρουαρίου 1994, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής αναγνώρισαν την ΠΓΔΜ με το όνομα «Former Yugoslav Republic of Macedonia».

27 Στις 16 Φεβρουαρίου 1994, η Ελληνική Κυβέρνηση, βάσει προτάσεως του Πρωθυπουργού, αποφάσισε να κλείσει το Ελληνικό Προξενείο στα Σκόπια, πρωτεύουσα της ΠΓΔΜ, και να «διακόψει τη διακίνηση εμπορευμάτων με προέλευση ή προορισμό τα Σκόπια, τα οποία διαμετακομίζονται μέσω του λιμένα της Θεσσαλονίκης, εξαιρουμένων των εμπορευμάτων που είναι απολύτως αναγκαία για λόγους ανθρωπιστικούς, όπως τρόφιμα και φαρμακευτικά προϊόντα».

28 Τα κράτη μέλη, αφού ενημερώθηκαν προφορικά στο Συμβούλιο, έλαβαν επίσημα γνώση, με τηλεγραφικό μήνυμα COREU της 21ης Φεβρουαρίου 1994 της Προεδρίας, των μέτρων που ελήφθησαν και των προβαλλομένων λόγων προς δικαιολόγησή τους. Το περιεχόμενο των μέτρων αναλύθηκε περαιτέρω σε μια επιστολή της 23ης Φεβρουαρίου 1994 του Μονίμου Αντιπροσώπου της Ελληνικής Δημοκρατίας προς τον Γενικό Γραμματέα της Επιτροπής.

29 Η Επιτροπή, με επιστολή της 22ας Φεβρουαρίου 1994, κάλεσε την Ελληνική Κυβέρνηση να δικαιολογήσει από την άποψη των Συνθηκών τα μέτρα αυτά, εκφράζοντάς της τους σοβαρούς ενδοιασμούς της ως προς το αν συμβιβάζονται με το κοινοτικό δίκαιο, ιδίως στον τομέα της εσωτερικής αγοράς (κοινοτική διαμετακόμιση) και της κοινής εμπορικής πολιτικής (καθεστώς εισαγωγών και εξαγωγών).

30 Ο Έλληνας Πρωθυπουργός απάντησε με επιστολή της 25ης Φεβρουαρίου 1994, στην οποία εκθέτει το ιστορικό της υποθέσεως και εξηγεί ότι η λήψη των μέτρων είχε καταστεί αναπόφευκτη λόγω των κινδύνων τους οποίους προκαλούσε στην Ελληνική Δημοκρατία η αδιαλλαξία της ΠΓΔΜ.

31 Στις 26 Φεβρουαρίου 1994, η Ελληνική Κυβέρνηση απηύθυνε στην Επιτροπή υπόμνημα σχετικά με τα μέτρα που ελήφθησαν έναντι της ΠΓΔΜ στις 16 Φεβρουαρίου 1994. Το έγγραφο αυτό δικαιολογεί τα μέτρα αυτά από πλευράς διεθνούς δικαίου και κοινοτικού δικαίου. Υπενθυμίζει σχετικώς ότι ο τρόπος με τον οποίον επιβλήθηκαν κυρώσεις στη Νότια Ροδεσία, τη Νότια Αφρική και την Αργεντινή συνηγορεί υπέρ της αρμοδιότητας των κρατών μελών και όχι της Κοινότητας. Επικαλείται την απόφαση της 26ης Μαΐου 1987, στην υπόθεση 45/86, Επιτροπή κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1987, σ. 1493), για να συναγάγει, εξ αντιδιαστολής, ότι, αν μια περίπτωση δεν συνδέεται με την εμπορική πολιτική, αυτή η περίπτωση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 113 της Συνθήκης, ακόμη και αν τα μέτρα έχουν κάποια επίπτωση στις εμπορικές συναλλαγές. Η Ελληνική Κυβέρνηση επικαλείται, τέλος, το άρθρο 224 της Συνθήκης, το οποίο, κατά την αντίληψή της, αποτελεί ρήτρα διασφαλίσεως γενικού χαρακτήρα εξουσιοδοτούσα τα κράτη μέλη να λαμβάνουν μονομερή μέτρα. Υποστηρίζει ότι η προϋπόθεση που συντρέχει στην προκειμένη περίπτωση

είναι η «σοβαρή διεθνής ένταση που αποτελεί απειλή πολέμου». Επισημαίνει επίσης ότι το άρθρο αυτό είναι το μόνο που επιτρέπει να εξευρεθεί λύση στα προβλήματα που δημιουργούνται στη λειτουργία της κοινής αγοράς, μέσω της προβλεπομένης διαβουλεύσεως, η οποία όμως αποβλέπει αποκλειστικά στον διακανονισμό των προβλημάτων αυτών — εφόσον διαπιστωθούν — και όχι στις ενδεχόμενες συνέπειες που θα έχουν τα μέτρα αυτά σ' ένα τρίτο κράτος.

32 Με επιστολή της 3ης Μαρτίου 1994, την οποία απηύθυνε στον Υπουργό Εξωτερικών της Ελλάδος, η Επιτροπή ενέμεινε στις επιφυλάξεις της, υποστηρίζοντας ότι τα επίμαχα μέτρα παραβιάζουν το κοινό καθεστώς εισαγωγών στην Κοινότητα προϊόντων καταγωγής τρίτων χωρών, το καθεστώς εξαγωγών προς τρίτες χώρες και το καθεστώς κοινοτικής διαμετακομίσεως. Η Επιτροπή αναφέρεται επίσης στη βλάβη την οποία υφίστανται τα έννομα συμφέροντα πολλών εξαγωγέων εγκατεστημένων σε κράτη μέλη, των οποίων τα φορτηγά οχήματα και τα περιεχόμενα σ' αυτά εμπορεύματα βρίσκονται αποκλεισμένα στην Ελλάδα, και στον συστηματικό έλεγχο στον οποίον υποβάλλονται πολλά εμπορευματοκιβώτια με κοινοτική επισιτιστική βοήθεια, τα οποία αποστέλλονται από μη κυβερνητικές οργανώσεις κατ' εφαρμογήν αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

33 Με επιστολή της 15ης Μαρτίου 1994, ο Έλληνας Γενικός Γραμματέας Κοινοτικών Υποθέσεων ενέμεινε στη θέση της Ελληνικής Κυβερνήσεως. Προσέθεσε δε τα εξής:

«Εάν η Επιτροπή έχει αποδείξεις ότι τα μέτρα που ελήφθησαν από τις ελληνικές αρχές έχουν ως αποτέλεσμα τη στρέβλωση του ανταγωνισμού στα πλαίσια της κοινής αγοράς, η Ελληνική Κυβέρνηση είναι πρόθυμη να εξετάσει τους όρους υπό τους οποίους τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να προσαρμοσθούν με τους κανόνες της Συνθήκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 225, πρώτη παράγραφος.»

34 Σε επιστολή της 21ης Μαρτίου 1994, την οποία απηύθυνε στον Πρωθυπουργό της Ελληνικής Δημοκρατίας, η Επιτροπή έγραψε τα εξής:

«Εφόσον η Ελλάς εγείρει πολιτικά επιχειρήματα προς δικαιολόγηση αυτών των μέτρων, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι πρέπει επειγόντως να αξιολογήσουν τα επιχειρήματα αυτά οι Υπουργοί στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.

Με την αξιολόγηση αυτή, η Επιτροπή θα μπορέσει να έχει στη διάθεσή της, ως θεματοφύλακας των Συνθηκών και εν όψει της ευθύνης που φέρει για τη συνοχή της συνολικής εξωτερικής δράσεως της Ενώσεως, όλα τα αναγκαία στοιχεία για να εκτιμήσει την εφαρμογή από την Ελληνική Κυβέρνηση εν προκειμένω του άρθρου 224 της Συνθήκης ΕΚ και τις επιπτώσεις της στη λειτουργία της κοινής αγοράς.

Για τους λόγους αυτούς, προτείνω η Προεδρία να ζητήσει το ταχύτερον δυνατόν εντός του Συμβουλίου τη γνώμη των Υπουργών επί των πολιτικών επιχειρημάτων τα οποία προβάλλει η Ελληνική Κυβέρνηση προς υποστήριξη των περιοριστικών μέτρων τα οποία έλαβε κατά της FYROM.»

35 Το Συμβούλιο («Γενικών Υποθέσεων»), το οποίο συνήλθε σε άτυπη σύνοδο στα Ιωάννινα στις 27 Μαρτίου 1994, συζήτησε το θέμα. Κατά την Ελληνική Κυβέρνηση, το Συμβούλιο δεν κατέληξε, όμως, σε συμφωνία ούτε έλαβε απόφαση. Κατά την Επιτροπή, αντιθέτως, από τα πορίσματα των συζητήσεων προκύπτει ότι δεν αποδείχθηκε ότι υπάρχει πράγματι απειλή πολέμου ή σοβαρών εσωτερικών διαταραχών με επιπτώσεις στη δημόσια ασφάλεια, όπως επικαλούνται οι ελληνικές αρχές, για να δικαιολογήσουν τα επίμαχα μέτρα.

II — ιτήματα των διαδίκων

36 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να υποχρεώσει την Ελληνική Δημοκρατία να αναστείλει, μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση επί της κυρίας προσφυγής, τα μέτρα που έλαβε στις 16 Φεβρουαρίου 1994 κατά της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας.

— να επιφυλαχθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα.

37 Η Ελληνική Κυβέρνηση ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αίτηση προσωρινών μέτρων.

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

III — Νομική θεμελίωση

Περί των προσωρινών μέτρων στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 225, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης

38 Η Ελληνική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι αποκλείεται προσφυγή στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων όταν η κύρια προσφυγή ασκείται βάσει του άρθρου 225 της Συνθήκης.

39 Διατείνεται ότι, κατ' αντίθεση προς την τακτική διαδικασία του άρθρου 169 περί αναγνωρίσεως παραβάσεως κράτους, η διαδικασία του άρθρου 225 δεν περιλαμβάνει προδικασία, πράγμα που την καθιστά ταχύτερη. Αυτό σημαίνει ότι, εφόσον λαμβάνονται όλα τα μέτρα ώστε να επιταχυνθεί αποτελεσματικώς η εκδίκαση της κυρίας προσφυγής, δεν επιτρέπεται να χορηγηθεί προσωρινή προστασία όπως γίνεται υπό τις συνθήκες της τακτικής διαδικασίας του άρθρου 169.

40 Υποστηρίζει επίσης ότι τα άρθρα 224 και 225 απαιτούν δύσκολες και λεπτομερείς σταθμίσεις και αξιολογήσεις, που δεν επιδέχονται ούτε συνοπτική διερεύνηση ούτε εκ των ενόντων κρίσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων.

41 Τα επιχειρήματα αυτά δεν μπορούν να γίνουν δεκτά.

42 Το άρθρο 186 της Συνθήκης απονέμει στο Δικαστήριο την εξουσία να διατάσσει τα αναγκαία προσωρινά μέτρα στις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιόν του. Η διάταξη αυτή δεν καθιερώνει εξαιρέσεις, ούτε διακρίνει αναλόγως της φύσεως της υποθέσεως.

43 Αντιθέτως, τα στοιχεία τα οποία επισημαίνει η Ελληνική Κυβέρνηση, δηλαδή ο ταχύτερος χαρακτήρας της διαδικασίας του άρθρου 225, καθώς και η δυσχέρεια των σταθμίσεων και αξιολογήσεων που απαιτούνται στο πλαίσιο της εφαρμογής των άρθρων 224 και 225, μπορούν να συνεκτιμηθούν κατά την εξέταση των συγκεκριμένων περιστάσεων από τις οποίες εξαρτάται το αναγκαίον της λήψεως προσωρινών μέτρων.

44 Δυνάμει του άρθρου 83, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, για να διαταχθεί, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, η λήψη προσωρινών μέτρων, πρέπει να υπάρχει η συνδρομή περιστατικών από τα οποία προκύπτει το επείγον της υποθέσεως, καθώς και πραγματικών και νομικών ισχυρισμών που δικαιολογούν, εκ πρώτης όψεως, τη λήψη του αιτουμένου προσωρινού μέτρου (fumus boni juris).

45 Σύμφωνα δε με τα άρθρα 86, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας και 36, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, η διάταξη περί προσωρινών μέτρων δεν πρέπει να προδικάζει την ουσία της υποθέσεως.

Περί του fumus boni juris

Η άποψη της Επιτροπής

46 Η Επιτροπή διατείνεται ότι δεν πληρούνται εν προκειμένω οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 224 της Συνθήκης.

47 Δέχεται ότι τα προβλεπόμενα από το άρθρο αυτό μέτρα εμπίπτουν στη διακριτική ευχέρεια του ενδιαφερομένου κράτους μέλους. Διατείνεται, όμως, ότι, αν τα σχεδιαζόμενα μέτρα δεν συμβιβάζονται με το κοινοτικό δίκαιο, τότε:

(i) το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να αποδεικνύει ότι ευρίσκεται όντως σε μία από τις τρεις περιπτώσεις του άρθρου 224, οι οποίες είναι εξαιρετικές, σαφώς προσδιορισμένες και μη επιδεχόμενες διασταλτική ερμηνεία (απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 1968, υπόθεση 13/68, Salgoil, Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 825).

(ii) τα λαμβανόμενα μέτρα δεν πρέπει να υπερβαίνουν το αυστηρά αναγκαίο για την αντιμετώπιση της καταστάσεως μέτρο, κατ' εφαρμογήν της αρχής της αναλογικότητας.

(iii) το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να προσφέρεται για τις προβλεπόμενες από τα άρθρα 224 και 225, πρώτο εδάφιο, διαβουλεύσεις, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι συνέπειες τις οποίες επιφέρουν τα εθνικά μέτρα στη λειτουργία της κοινής αγοράς, κατ' εφαρμογήν του καθήκοντος της ειλικρινούς συνεργασίας και συνδρομής που υπέχουν τα κράτη μέλη έναντι της Κοινότητας, σύμφωνα με την αρχή που καθιερώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης.

48 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι δεν πληρούνται καν εν προκειμένω οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 224 της Συνθήκης, καθότι η Ελληνική Κυβέρνηση δεν απέδειξε ότι πράγματι υπήρχε, κατά τον χρόνο της λήψεως των επιδίκων μέτρων, στην Ελλάδα είτε «σοβαρή εσωτερική διαταραχή της δημοσίας τάξεως» είτε «σοβαρή διεθνής ένταση που αποτελεί απειλή πολέμου». Γι' αυτόν άλλωστε τον λόγο, η Επιτροπή δεν έκρινε πρόσφορο να προκαλέσει διαβουλεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 225, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης, όπως προτάθηκε από τις ελληνικές αρχές.

49 Όσον αφορά την εσωτερική ασφάλεια, η Επιτροπή παραπέμπει στη σχετική με την έκταση εφαρμογής του άρθρου 36 της Συνθήκης νομολογία του Δικαστηρίου, από την οποία προκύπτει ότι η προσβολή της δημοσίας τάξεως πρέπει να συνίσταται σε προσβολή ουσιωδών κρατικών συμφερόντων (απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 1978, υπόθεση 7/78, Thomson κ.λπ., Συλλογή τόμος 1978, σ. 681, σκέψη 34), την οποία το κράτος δεν θα ήταν σε θέση να αντιμετωπίσει με τα μέσα που διαθέτει (απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 1985, υπόθεση 231/83, Cullet, Συλλογή 1985, σ. 315, σκέψη 33). Κατά την Επιτροπή, η προβλεπόμενη στο άρθρο 224 περίπτωση, η οποία συντρέχει μόνον εφόσον υπάρχουν σοβαρές διαταραχές της δημοσίας τάξεως, είναι ακόμα πιο περιορισμένη. Παραθέτει την απόφαση της 15ης Μαΐου 1986 (υπόθεση 222/84, Johnston, Συλλογή 1986, σ. 1651), με την οποία το Δικαστήριο τόνισε (σκέψη 27) ότι το άρθρο 224 αφορά όλως εξαιρετική κατάσταση.

50 Η Ελληνική Κυβέρνηση, όμως, — συνεχίζει η Επιτροπή — δεν απέδειξε εν προκειμένω, επικαλούμενη αντικειμενικές περιστάσεις ανταποκρινόμενες στις επιταγές της δημόσιας ασφάλειας, ότι οι δημόσιες αρχές ευρίσκοντο σε αδυναμία να ενεργήσουν με αποτελεσματικότητα έναντι ενδεχομένων σοβαρών εσωτερικών διαταραχών που να θέτουν σε κίνδυνο την ίδια την ύπαρξη του κράτους ή τα ουσιώδη συμφέροντά του και ότι, χωρίς τις οικονομικές κυρώσεις που επιβλήθηκαν έναντι της ΠΓΔΜ, θα έχαναν τον έλεγχο της καταστάσεως.

51 Ως προς την ύπαρξη σοβαρής διεθνούς εντάσεως αποτελούσας απειλή πολέμου, η Επιτροπή φρονεί ότι ούτε αυτή αποδεικνύεται. Ναι μεν δεν αμφισβητεί το γεγονός ότι διεξάγεται στα Βαλκάνια πόλεμος, δυνάμενος να εξαπλωθεί, αμφισβητεί όμως, αντιθέτως, το ότι η συμπεριφορά την οποία προσάπτει στην ΠΓΔΜ η Ελληνική Δημοκρατία, εκτιμώμενη στο σύνολό της, θα μπορούσε λογικά να θεωρηθεί ως απειλή πολέμου. Υπάρχει πολιτική διαμάχη μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της ΠΓΔΜ, της οποίας η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ούτε το υποστατόν ούτε ακόμη και τη σοβαρότητα. Η Επιτροπή διαπιστώνει επίσης ότι η διαμάχη αυτή προξενεί βαθιές συγκινήσεις στην Ελλάδα, η μεγάλη έκταση των οποίων εξηγείται με αναφορά στην ιστορία του ελληνικού έθνους. Στο πλαίσιο αυτής ακριβώς της πολιτικής διαμάχης η Ελληνική Δημοκρατία προσέφυγε στη χρήση των οικονομικών κυρώσεων, με σκοπό να επιβάλει την άποψή της και να επιτύχει τις επιδιωκόμενες υποχωρήσεις από πλευράς της ΠΓΔΜ. Διαφορετικό πράγμα είναι — συνεχίζει η Επιτροπή — η αντιμετώπιση μιας απειλής πολέμου. Διαπιστώνει, περαιτέρω, στο πλαίσιο αυτό, ότι η ΠΓΔΜ είναι μια μικρή χώρα χωρίς αποθέματα, σε σοβούσα οικονομική κρίση, και διαθέτει άκρως πτωχά στρατιωτικά μέσα σε σχέση με εκείνα της Ελληνικής Δημοκρατίας, χώρας που, επί πλέον, απολαύει της εγγυήσεως ασφαλείας που της παρέχει η συμμετοχή της στο ΝΑΤΟ. Η Επιτροπή αναγνωρίζει τη σοβαρότητα της διαμάχης, αλλά κρίνει ότι αποκλείεται να χαρακτηρισθεί η εκ μέρους της ΠΓΔΜ εναντίωση στις ελληνικές αξιώσεις ως ενέχουσα απειλή πολέμου.

52 Η Επιτροπή φρονεί, κατά συνέπεια, όχι μόνον ότι η προσφυγή στο άρθρο 224 είναι αστήρικτη, αλλά ότι, επί πλέον, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η Ελληνική Δημοκρατία άσκησε καταχρηστικώς τις εξουσίες που της αναγνωρίζει η διάταξη αυτή. Συγκεκριμένα, η Ελληνική Δημοκρατία, επικαλούμενη το άρθρο αυτό για να δικαιολογήσει οικονομικές κυρώσεις που επέβαλε με σκοπό να επιτύχει υποχωρήσεις στη διαμάχη της με την ΠΓΔΜ, εξέτρεψε τις εξαιρετικές εξουσίες τις οποίες επιτρέπει το άρθρο αυτό από τους σκοπούς για τους οποίες τις έχει προβλέψει η Συνθήκη, ενεργώντας έτσι κατά κατάχρηση εξουσίας.

Η άποψη της Ελληνικής Κυβερνήσεως

53 Η Ελληνική Κυβέρνηση επικρίνει το ότι η Επιτροπή θεμελιώνει το αίτημά της για τη λήψη προσωρινών μέτρων στην επίκληση του γεγονότος ότι η Ελληνική Δημοκρατία δεν απέδειξε ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 224. Υπενθυμίζει ότι το βάρος αποδείξεως το φέρει ο αιτούμενος τη λήψη προσωρινών μέτρων.

54 Εναντιώνεται επίσης στο ότι, προκειμένου να κριθεί το fumus boni juris, η Επιτροπή παραπέμπει συλλήβδην στα επιχειρήματα της κύριας προσφυγής. Η σύγχυση αυτή αναγκάζει το Δικαστήριο να κρίνει, στο πλαίσιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, το βάσιμο της κύριας προσφυγής. Η Ελληνική Κυβέρνηση φρονεί ότι δικαιούται (και υποχρεούται) να αντικρούσει τη θεμελιώδη νομική επιχειρηματολογία της Επιτροπής στο πλαίσιο της κύριας δίκης, η οποία διεξάγεται υπό διαφορετικό δικονομικό καθεστώς που παρέχει πλείονες δικονομικές εγγυήσεις και όχι στο πλαίσιο της συνοπτικής διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων.

55 Η Ελληνική Κυβέρνηση διατείνεται περαιτέρω ότι, με τον τρόπο ενεργείας της Επιτροπής, παραβιάζεται ο κανόνας ότι τα προσωρινά μέτρα δεν επιτρέπεται να προδικάζουν την απόφαση επί της ουσίας (άρθρα 86, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας και 36, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου). Τονίζει ότι, λόγω ακριβώς της φύσεως των ζητημάτων που θέτουν η κύρια προσφυγή και η αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων, με την έντονη σύμμειξη πολιτικών αξιολογήσεων και νομικών δεδομένων, οποιαδήποτε πιθανολόγηση του fumus boni juris προκαλεί εξ ορισμού τον κίνδυνο να προκαταλάβει το αποτέλεσμα της κύριας δίκης. Ο κίνδυνος αυτός είναι εντονότερος σε μια διαδικασία του άρθρου 225, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, όπου αντικείμενο της δίκης είναι να διαπιστωθεί αν το εγκαλούμενο κράτος μέλος χρησιμοποίησε ή όχι καταχρηστικώς το άρθρο 224 της Συνθήκης.

56 Η Ελληνική Κυβέρνηση εφιστά την προσοχή του Δικαστηρίου στο ότι, στην αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων, είναι διάχυτη η πολιτική επιχειρηματολογία. Η Επιτροπή εκτιμά, ειδικότερα, ότι η συμπεριφορά της ΠΓΔΜ δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απειλή πολέμου. Κατά την εν λόγω κυβέρνηση, τα ζητήματα που αφορούν την εξωτερική ασφάλεια ενός κράτους μέλους είναι ανεπίδεκτα δικαστικής εκτιμήσεως. Κατ' αυτήν, πρόκειται για μείζον πολιτικό ζήτημα, το οποίο επιχειρεί η Επιτροπή να θέσει υπό την κρίση του Δικαστηρίου, και μάλιστα με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, κατά παρέκκλιση από τους γενικώς παραδεδεγμένους κανόνες δικαιοδοτικής επιλύσεως των διεθνών διαφορών.

57 Την ύπαρξη, εν προκειμένω, απειλής πολέμου πιστοποιεί η Έκθεση του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών προς το Συμβούλιο Ασφαλείας της 1ης Απριλίου 1994 (Doc. S/1994/376), όπου επιβεβαιώνεται η άποψη του διαμεσολα-

βητή C. Vance ότι «εάν τα μέρη δεν επιτύχουν τη σύναψη ενός συμφώνου ικανοποιητικού για καθένα από αυτά, θα μπορούσε να διακυβευθεί η ειρήνη της περιοχής». Την πιστοποιεί επίσης η παρουσία στο έδαφος της ΠΓΔΜ «κυανοκράνων» της Προστατευτικής Δυνάμεως των Ηνωμένων Εθνών για τη Γιουγκοσλαβία.

58 Η Ελληνική Κυβέρνηση θεωρεί ανεπίτρεπτη τη σύγχυση την οποία κάνει η Επιτροπή μεταξύ των άρθρων 36 και 224 της Συνθήκης.

59 Επισημαίνει ότι το άρθρο 225 της Συνθήκης, κατ' αντίθεση προς άλλες διαδικασίες, περιορίζει τον δικαστικό έλεγχο αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση της καταχρήσεως. Φρονεί ότι τα άρθρα 36 και 224 της Συνθήκης διαφοροποιούνται ως προς τη διαδικασία δικαστικού ελέγχου, ως προς το βάρος αποδείξεως της συνδρομής των αντιστοίχων προϋποθέσεων και ως προς τις λεπτομέρειες εφαρμογής τους.

60 Επικουρικώς, η Ελληνική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η Ελληνική Δημοκρατία δεν διαθέτει, πλην των επίδικων μέτρων, άλλο ειρηνικό μέσο για να προστατεύσει την πολιτιστική της ταυτότητα και την ιστορική της κληρονομιά και να προστατευθεί από την εχθρική προπαγάνδα της ΠΓΔΜ. Το μοναδικό άλλο μέσο που διέθετε ήταν η μη αναγνώριση εκ μέρους των άλλων κρατών μελών. το μέσο όμως αυτό αδρανοποιήθηκε κατόπιν των αναγνωρίσεων του Δεκεμβρίου 1993.

61 Όσον αφορά τη σχέση μεταξύ του άρθρου 224 της Συνθήκης και της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, η Ελληνική Κυβέρνηση διατείνεται ότι, αν υφίστατο, όπως ισχυρίζεται η Επιτροπή, τέτοια σχέση, η επίδικη διαφορά δεν θα υπέκειτο σε δικαστικό έλεγχο, ως εμπίπτουσα στον Τίτλο V της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

62 Η Ελληνική Κυβέρνηση καταλήγει στο ότι τα επιχειρήματα της Επιτροπής τα οποία βασίζονται σε επίκληση του Τίτλου V της Συνθήκης για την Ένωση δεν μπορούν, σε κάθε περίπτωση, να αξιολογηθούν στο πλαίσιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων.

63 Η Ελληνική Κυβέρνηση φρονεί ότι καταχρηστική άσκηση κατά την έννοια του άρθρου 225, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης μπορεί να συντρέχει μόνον εφόσον η επίκληση του άρθρου 224 δεν γίνεται προδήλως προς επίτευξη των πολιτικών στόχων που απαριθμεί η εν λόγω διάταξη, αλλά χάριν προστασίας συμφερόντων οικονομικής υφής.

64 Κατ' αυτήν, καταχρηστική άσκηση θα μπορούσε επίσης να συνιστά η γενική παρέκκλιση από το σύνολο των κοινοτικών υποχρεώσεων, αλλά όχι η επιλεκτική και ήπια λήψη αντιμέτρων, όπως συμβαίνει εν προκειμένω.

65 Η Ελληνική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η κοινή εμπορική πολιτική αφήνει στα κράτη μέλη περιθώρια για την επιβολή οικονομικών κυρώσεων, δεδομένου ότι η εξωτερική πολιτική δεν φαίνεται να έχει ακόμη υπαχθεί στην Κοινότητα και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

66 Σε τέτοιες περιπτώσεις, η διασταύρωση της εμπορικής πολιτικής με την εξωτερική πολιτική μεταβάλλει την πρώτη σε όργανο της δεύτερης. Η Ελληνική Κυβέρνηση καταλήγει στο ότι, στις περιπτώσεις οικονομικών αντιμέτρων, το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 224 εκτοπίζει την εφαρμογή του άρθρου 113.

Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

67 Τα μέτρα τα οποία έλαβε μονομερώς η Ελληνική Δημοκρατία έναντι της ΠΓΔΜ τελούν αναμφιβόλως σε αντίθεση προς τους θεμελιώδεις κοινοτικούς κανόνες σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και την κοινή εμπορική πολιτική.

68 Η Ελληνική Δημοκρατία όμως επικαλείται το άρθρο 224 της Συνθήκης, διάταξη η οποία, εκ πρώτης όψεως, επιτρέπει σε ένα κράτος μέλος, όταν βρίσκεται ενώπιον ορισμένων εξαιρετικών περιστάσεων, να παρεκκλίνει και από θεμελιώδεις ακόμη κοινοτικούς κανόνες.

69 Για να ελεγχθεί αν — όπως υποστηρίζει η Επιτροπή — δεν πληρούνται εν προκειμένω οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 224 ή αν — όπως επίσης ισχυρίζεται η Επιτροπή — η Ελληνική Κυβέρνηση άσκησε καταχρηστικά τις εξουσίες τις οποίες προβλέπει το άρθρο αυτό, προϋποτίθεται έρευνα συνθέτων νομικών ζητημάτων, όπως, μεταξύ άλλων, το να προσδιοριστεί η έκταση του δικαστικού ελέγχου που ασκείται στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 225, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης.

70 Τα ζητήματα αυτά απαιτούν εμπεριστατωμένη έρευνα, η οποία προϋποθέτει κατ' αντιμωλίαν συζήτηση. Στο στάδιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, αρκεί να διαπιστωθεί ότι τα προβαλλόμενα από την Επιτροπή επιχειρήματα φαίνονται, εκ πρώτης όψεως, αρκετά πρόσφορα και σοβαρά για να πιθανολογήσουν ένα fumus boni juris, δυνάμενο να δικαιολογήσει τη λήψη του αιτουμένου προσωρινού μέτρου.

71 Πρέπει, επομένως, να εξεταστεί αν πληρούται η προϋπόθεση του επείγοντος.

Επί του επείγοντος

Η άποψη της Επιτροπής

72 Η Επιτροπή φρονεί ότι η προϋπόθεση του επείγοντος πληρούται, εφόσον οι επιβαλλόμενες κατά της ΠΓΔΜ οικονομικές κυρώσεις συνιστούν κατάφωρη και ιδιαίτερα σοβαρή προσβολή της κοινοτικής έννομης τάξεως, για τους δύο ακολούθους λόγους.

73 Αφενός, τα επίδικα μέτρα αποτελούν καταφανώς εμπόδιο στην κοινή εμπορική πολιτική (και, επομένως, στην αρχή της κοινοτικής διαχειρίσεως των εξωτερικών οικονομικών συνόρων της Κοινότητας), στη γενική αρχή της ελεύθερης διαμετακομίσεως των εμπορευμάτων εντός της Κοινότητας, ως συνέπειας της τελωνειακής ενώσεως, και στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Τέτοια μονομερής συμπεριφορά ενός κράτους μέλους προκαλεί ρήγμα στη μεταξύ κρατών μελών αλληλεγγύη και υπάρχει κίνδυνος, αν συνεχιστεί, να θίξει την ίδια τη λειτουργία της Κοινότητας.

74 Αφετέρου, κατά την Επιτροπή, οι οικονομικές κυρώσεις που αποφασίστηκαν μονομερώς κατά της ΠΓΔΜ αφίστανται ριζικά των γενικών πολιτικών προσανατολισμών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και των συγκεκριμένων μέτρων που ελήφθησαν για την εφαρμογή τους. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, κατά τη σύνοδό του στη Λισσαβώνα στις 26 και 27 Ιουνίου 1992, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαίωσε τη βούληση της Κοινότητας και των κρατών μελών της να «εγκαθιδρύσουν με τις αρχές των Σκοπίων καρποφόρο σχέση συνεργασίας με στόχο την προώθηση αξιόλογης συνεργασίας δυναμένης να βελτιώσει την πολιτική σταθερότητα και την οικονομική πρόοδο στην περιοχή». Κατά τη σύνοδο του Εδιμβούργου στις 11 και 12 Δεκεμβρίου 1992, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογράμμισε ειδικά τη «σημασία που έχει (για τη ΠΓΔΜ) η πρόσβαση στη χρηματοδότηση από τους διεθνείς οργανισμούς και ο συστηματικός και δεόντως ελεγχόμενος εφοδιασμός σε πετρέλαιο» και ότι είναι απαραίτητο η Κοινότητα να «παράσχει στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας ουσιαστική οικονομική βοήθεια». Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι εγκρίθηκε το 1993 ανθρωπιστική και τεχνική βοήθεια 50 εκατομμυρίων ECU στην ΠΓΔΜ από τον προϋπολογισμό της Κοινότητας.

75 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι υπάρχει κίνδυνος η εφαρμογή των επίδικων αντιμέτρων να προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημία στην ΠΓΔΜ, η οποία δοκιμάζεται ήδη σοβαρά από τις συγκρούσεις στην πρώην Γιουγκοσλαβία. Διευκρινίζει ότι το λιμάνι της Θεσσαλονίκης αποτελεί υποχρεωτικό τόπο διελεύσεως για το εμπόριο της ΠΓΔΜ, λόγω του embargo που αποφασίστηκε από το Συμβούλιο Ασφαλείας εις βάρος της Σερβίας και του Μαυροβουνίου, το οποίο εμποδίζει τη διοχέτευση εμπορευμάτων από βορρά στην ΠΓΔΜ, καθώς και λόγω της κακής καταστάσεως των οδών στην Αλβανία και τη Βουλγαρία.

76 Κατά την Επιτροπή, το γεγονός ότι η ληπτέα υπόψη ζημία είναι τρίτης χώρας δεν αποτελεί εμπόδιο για την αίτηση προσωρινών μέτρων. Η εφαρμογή του άρ-

θρου 83, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου μπορεί, γενικά, να οδηγήσει στη λήψη υπόψη καταστάσεων που υφίστανται εκτός του κατά τόπον πεδίου εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, εφόσον υπάρχει επαρκώς στενός σύνδεσμος με αυτό.

77 Η Επιτροπή επικαλείται ακόμη την περίπτωση των επιχειρηματιών της Κοινότητας, των οποίων η οικονομική δραστηριότητα εξαρτάται κυρίως από το εμπόριο με την ΠΓΔΜ και οι οποίοι έχουν υποστεί άμεση και ανεπανόρθωτη ζημία, εφόσον, αφότου έκλεισε το λιμάνι της Θεσσαλονίκης, δεν υπάρχουν άλλοι οικονομικώς συμφέροντες τρόποι προσβάσεως. Το μέγεθος, όμως, αυτής της ζημίας είναι δύσκολο να υπολογισθεί, ελλείψει αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων σχετικά με το εμπόριο μεταξύ της Κοινότητας και της ΠΓΔΜ.

78 Η Επιτροπή προσθέτει, τέλος, ότι η επιβολή των επίδικων μέτρων, που τελεί σε αντίθεση προς την εξωτερική δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, μπορεί να προκαλέσει σοβαρή επιδείνωση στη διεθνή ένταση σ' αυτήν την περιοχή των Βαλκανίων, η οποία έχει διαφύγει, μέχρι τώρα, την ανάφλεξη την οποία γνώρισαν άλλα εδάφη της πρώην Γιουγκοσλαβίας.

Η άποψη της Ελληνικής Κυβερνήσεως

79 Η Ελληνική Κυβέρνηση θεωρεί ότι, δεδομένου ότι η απόφαση επί της κύριας προσφυγής θα εκδοθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα, η ανάγκη λήψεως, επιπροσθέτως, και προσωρινών μέτρων πρέπει να είναι πρόδηλη και κατεπείγουσα. Ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παραβλέπει εντελώς αυτό το στοιχείο και προβάλλει επιχειρήματα σχέση έχοντα με προσφυγή ασκούμενη βάσει του άρθρου 169 της Συνθήκης.

80 Υπενθυμίζει ότι, επί δύο μήνες, η Επιτροπή έδωσε προτεραιότητα στις πολιτικές διαδικασίες, συνάγει δε εξ αυτού ότι και η ίδια η Επιτροπή δεν έκρινε ότι υπήρχε τέτοιος βαθμός επείγοντος ώστε να δικαιολογείται η άμεση κατάθεση προσφυγής και αιτήσεως λήψεως προσωρινών μέτρων.

81 Όσον αφορά το υποκείμενο της ζημίας, η Ελληνική Κυβέρνηση φρονεί ότι η Επιτροπή μπορεί να ζητεί προσωρινά μέτρα σε βάρος ενός κράτους μέλους, μόνον εάν η προβαλλόμενη ζημία αφορά άλλα κράτη μέλη ή υπηκόους τους, όχι όμως τρίτη χώρα.

82 Επικρίνει τη σύνδεση την οποία επιχειρεί η Επιτροπή με την κοινοτική έννομη τάξη και η οποία καταλήγει ώστε οποιοδήποτε γεγονός συμβαίνει σε μια χώρα, με την οποία η Κοινότητα έχει κάποιες οικονομικές σχέσεις, να αποτελεί γεγονός για το οποίο οφείλει η Επιτροπή να ενεργεί ως θεματοφύλακας των Συνθηκών. Τονίζει ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να ενεργεί ως θεματοφύλακας των συμφερόντων τρίτων κρατών, και μάλιστα σε βάρος των συμφερόντων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ενώσεως.

83 Ως προς την έκταση της ζημίας, η Ελληνική Κυβέρνηση παρατηρεί ότι η Επιτροπή, η οποία φέρει το βάρος της αποδείξεως, δεν προσκομίζει συγκεκριμένα στοιχεία εκτιμήσεως. Εκθέτει ότι οι συναλλαγές της Κοινότητας με την ΠΓΔΜ αποτελούν ένα πολύ μικρό τμήμα του συνόλου των κοινοτικών συναλλαγών, με αποτέλεσμα τα επίδικα μέτρα να μην επηρεάζουν καθόλου τη λειτουργία της κοινής αγοράς, ούτε να επιφέρουν, όχι μόνον σοβαρή και ανεπανόρθωτη, αλλ' ούτε καν αισθητή ζημία.

84 Λαμβανομένων υπόψη των εξαιρέσεων που προβλέπουν τα επίδικα μέτρα και αν υπετίθετο ότι όλο το εμπόριο της Κοινότητας με την ΠΓΔΜ διέρχεται από τους λιμένες της Ελλάδος, η Ελληνική Κυβέρνηση προβάλλει ότι, σύμφωνα με τις στατιστικές της Ευρωστάτ, τα επίδικα μέτρα εμποδίζουν μόνο το 0,067 % των κοινοτικών εξαγωγών και το 0,048 % των κοινοτικών εισαγωγών. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων για την αποτροπή δήθεν ανεπανόρθωτης ζημίας φαίνεται υπερβολική.

85 Ως προς τη ζημία την οποία υποτίθεται ότι υπέστησαν οι κοινοτικοί επιχειρηματίες, η Ελληνική Κυβέρνηση επισημαίνει ότι ουδείς επιχειρηματίας διαμαρ-

τυρήθηκε μέχρι σήμερα και ότι η προβαλλόμενη ζημία, δεδομένου ότι έχει χρηματικό χαρακτήρα, είναι, ούτως ή άλλως, επανορθώσιμη.

86 Η Ελληνική Κυβέρνηση αμφισβητεί το κατά πόσον η επιλογή της Ευρωπαϊκής Ενώσεως να προσφέρει βοήθεια σε μια τρίτη χώρα αποτελεί στοιχείο κοινής εξωτερικής πολιτικής που δεσμεύει τη συμπεριφορά ενός κράτους μέλους έναντι της τρίτης αυτής χώρας. Αμφισβητεί, κατά συνέπεια, το κατά πόσον η εξωτερική πολιτική της Ενώσεως τίθεται σε κίνδυνο από τα επίδικα μέτρα.

87 Στο επιχείρημα της Επιτροπής ότι τα επίδικα μέτρα είναι ικανά να θέσουν σε κίνδυνο την ειρηνευτική διαδικασία, απαντά ότι η εκτίμηση της επιπτώσεως ενός μέτρου στην ειρηνική επίλυση μιας διαφοράς είναι πολιτικής φύσεως και ανήκει στην κυριαρχική εξουσία του κράτους μέλους.

88 Θεωρεί ότι η λήψη των επίδικων μέτρων ήταν ακριβώς εκείνη που ευαισθητοποίησε την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη και κίνησε τις διαβουλεύσεις στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, ενώ η ειρηνευτική διαδικασία βρισκόταν μέχρι τότε σε αδιέξοδο.

Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

89 Όσον αφορά την προϋπόθεση του επείγοντος, πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία (βλ. ιδίως τη διάταξη της 29ης Ιουνίου 1993, υπόθεση C-280/93 R, Γερμανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1993, σ. I-3667, σκέψη 22), το — κατά το άρθρο 83, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας — επείγον της λήψεως ενός προσωρινού μέτρου πρέπει να κρίνεται σε σχέση με την ανάγκη ή μη της λήψεως προσωρινών μέτρων, προκειμένου να αποφευχθεί η επέλευση σοβαρής και ανεπανόρθωτης ζημίας από την εφαρμογή του μέτρου κατά του οποίου βάλλει η κύρια προσφυγή.

90 Πρέπει να εξετασθούν κατά σειράν οι επί μέρους ζημίες τις οποίες επικαλείται η Επιτροπή.

91 Όσον αφορά, πρώτον, το ότι θίγεται η κοινή εμπορική πολιτική, η ελεύθερη διαμετακόμιση των εμπορευμάτων εντός της Κοινότητας και η εσωτερική αγορά, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι τα προβαλλόμενα από την Επιτροπή επιχειρήματα έχουν ως άξονα τον σύνδεσμο μεταξύ της προβαλλομένης ζημίας και της παραβιάσεως του κοινοτικού δικαίου από την Ελληνική Δημοκρατία. Κατά την Επιτροπή, η σοβαρότητα της ζημίας προκύπτει από τον κατάδηλο χαρακτήρα της παραβάσεως.

92 Όμως, όπως προκύπτει από τις ανωτέρω σκέψεις 67 έως 70, μολονότι τα επιχειρήματα της Επιτροπής αρκούν προς στοιχειοθέτηση ενός fumus boni juris, δεν είναι, αντιθέτως, δυνατόν να γίνει δεκτό, παρά τα υποστηριζόμενα από την Επιτροπή, ότι η Ελληνική Δημοκρατία παραβίασε καταδήλως το κοινοτικό δίκαιο, διότι δεν είναι δυνατόν, χωρίς εμπεριστατωμένη εξέταση, να διαπιστωθεί ότι η Ελληνική Κυβέρνηση επικαλέστηκε καταχρηστικώς το άρθρο 224 της Συνθήκης ή ότι χρησιμοποίησε καταχρηστικώς τις εξουσίες που προβλέπει η διάταξη αυτή.

93 Αυτός ο ισχυρισμός περί της ζημίας δεν γίνεται, επομένως, δεκτός.

94 Όσον αφορά, δεύτερον, τη ζημία που επέρχεται σε βάρος των γενικών πολιτικών προσανατολισμών τις οποίες έχει χαράξει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και τη ζημία που προκύπτει από την επιδείνωση της εντάσεως στα Βαλκάνια και τον κίνδυνο πολέμου, που προβάλλεται ότι απορρέουν από τη διατήρηση των μέτρων που έλαβε η Ελληνική Δημοκρατία έναντι της ΠΓΔΜ, πρέπει να επισημανθεί ότι το Δικαστήριο, και αν ακόμη υποτεθεί ότι έχει αρμοδιότητα να προβεί στις πολιτικής φύσεως εκτιμήσεις που θα καθίσταντο απαραίτητες για να διαπιστώσει την ύπαρξη ζημίας, και προπάντων ενός συνδέσμου μεταξύ της ζημίας αυτής και της συμπεριφοράς της Ελληνικής Κυβερνήσεως, δεν θα μπορούσε, εν πάση περιπτώσει, να εκφέρει γνώμη στο στάδιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων. Συγκεκριμένα, οι εκτιμήσεις, στις οποίες θα μπορούσε να προβεί το Δικαστήριο, θα ήσαν αναποφεύκτως τέτοιας φύσεως ώστε να

προδικάσουν την έκταση των εξουσιών του Δικαστηρίου στο πλαίσιο των άρθρων 224 και 225 της Συνθήκης και, επομένως, την ουσία της υποθέσεως.

95 Όσον αφορά, τρίτον, την ανεπανόρθωτη ζημία την οποία υφίστανται οι επιχειρηματίες της Κοινότητας, η Επιτροπή αρκέστηκε σε γενικής φύσεως ισχυρισμούς, χωρίς να τους στηρίξει σε επαρκή πραγματικά στοιχεία. Επομένως, η ζημία αυτή δεν αποδείχθηκε.

96 Όσον αφορά, τέλος, τη ζημία την οποία υφίσταται η ΠΓΔΜ, τα στοιχεία τα οποία επικαλείται η Επιτροπή παρίστανται επαρκή προς απόδειξη του υποστατού της ζημίας αυτής.

97 Πρέπει, ωστόσο, να εξεταστεί το ζήτημα αν η Επιτροπή δύναται, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων — ανεξαρτήτως οποιασδήποτε ζημίας κοινοτικών συμφερόντων —, να επικαλεστεί τη ζημία την οποία υπέστη το εν λόγω τρίτο κράτος από τα μέτρα τα οποία η Ελληνική Δημοκρατία θεωρεί δικαιολογημένα δυνάμει του άρθρου 224 της Συνθήκης.

98 Συναφώς, εν όψει του παρεπόμενου χαρακτήρα της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων έναντι της κύριας δίκης, το επείγον του προσωρινού μέτρου πρέπει να κριθεί υπό το πρίσμα των συμφερόντων που προστατεύονται από τα άρθρα 224 και 225 της Συνθήκης, διατάξεις που έχουν εφαρμογή στην εκκρεμή ενώπιον του Δικαστηρίου υπόθεση.

99 Το άρθρο 224 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να συνεννοούνται μεταξύ τους, για να προβούν σε κοινή ενέργεια προς αποτροπή παρακωλύσεως της λειτουργίας της κοινής αγοράς εξ αιτίας μέτρων που λαμβάνει κράτος μέλος σε ορισμένες εξαιρετικές περιστάσεις. Το δε άρθρο 225 προβλέπει, στο πρώτο εδάφιο, ότι η Επιτροπή παρεμβαίνει μόνο στην περίπτωση στην οποία τα ληφθέντα βάσει των άρθρων 223 και 224 μέτρα έχουν ως αποτέλεσμα τη νόθευση των όρων του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά.

100 Επιφυλασσομένης μιας πιο εμπεριστατωμένης ερμηνείας των διατάξεων αυτών στο πλαίσιο της κύριας δίκης, προκύπτει, εκ πρώτης όψεως, ότι η αποστολή που ανατίθεται στην Επιτροπή με το άρθρο 225, σε συνδυασμό προς το άρθρο 224, αποσκοπεί στην προστασία των συμφερόντων της Κοινότητας.

101 Το Δικαστήριο θεωρεί, κατά συνέπεια, ότι δεν μπορεί, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων, να λάβει υπόψη τη ζημία την οποία υπέστη η ΠΓΔΜ.

102 Κατά συνέπεια, η αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων πρέπει να απορριφθεί.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

διατάσσει:

1) Απορρίπτει την αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων.

2) Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Λουξεμβούργο, 29 Ιουνίου 1994.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

O. Due